

Asianro 717/06.00.00/2019

§ 190**Raision nuorisovaltuuston aloite koskien maksuttoman ehkäisyn tarjoamista alle 25-vuotiaille raisiolaisille**

Johtava yllääkäri Arto Rassina 22.10.2019:

Raision nuorisovaltuusto on esittänyt kokouksessaan 25.4.2019 aloitteen maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta alle 25-vuotiaille raisiolaisille.

Kuten aloitteessa todetaan, asiaa on käsitelty viimeksi kaupunginvaltuustossa 12.11.2018 § 146. Tällöin ilmaista ehkäisyä esitettiin vuoden 2019 budjettiin, ja aloite hylättiin äänestyksen jälkeen. Käsitelyn taustaksi sosiaali- ja terveystalvutakunnan lausunnossa on käyty läpi lainsäädäntö, nykykäytäntö ja kustannukset.

Neuvonta raskauden ehkäisystä ja muusta seksuaaliterveysneuvonnasta kuuluu valtioneuvoston asetuksen (338/2011) mukaan neuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluihin, palvelut voidaan järjestää myös muiden palveluiden osana. Kuntien yleiseksi käytännöksi on vakiintunut ehkäisyä aloitettaessa tarjota nuorille kolmen kuukauden ajaksi ilmaiset ehkäisypillerit. Raskauden ehkäisypalveluihin liittyen lääkelaisissa on määrätty, että sairaala- apteekista ja lääkekeskuksesta voidaan vastikkeetta luovuttaa kouluterveydenhuollon seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävään työhön käytettäviä lääkkeitä, kuten ehkäisypillereiden aloituspakkauksia (Läkelaki 395/1987, § 65).

Ilmainen ehkäisy ei yksin takaa raskaudenkeskeytysten vähenemistä, sillä ehkäisyvälineitä ei aina käytetä ohjeiden mukaan tai oikealla tavalla. Hormonaalinen ehkäisy ei myöskään välttämättä sovi kaikille niiden haittavaikutusten takia, eivätkä kaikki halua hormonaalista ehkäisyä. Ilmaisella ehkäisyllä on kansallisten kokemusten mukaan vähentävä vaikutus nuorten synnytyksiin ja raskauden keskeytyksiin. Ehkäisyn lisäksi nuoret tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi huomioitavia asioita ovat tunteet, itsekunnioitus ja suhde omaan itseen. Ehkäisystä huolehtiminen on sekä naisten että miesten asia, vaikka perinteisesti ehkäisystä huolehtiminen on jätetty naisten vastuulle.

Raskauden keskeytysten määrä on ollut pitkään laskussa ja luvut maltillisia. Raskauden keskeyttämisten määrä on erittäin pieni alle 25-vuotiaiden ikäryhmässä. Merkittävälläkään panostuksilla tätä määrää on vaikea pienentää.

Ikäryhmälle 15 – 24 vuotiaat maksuton ehkäisy pelkästään ehkäisyvälineiden osalta maksaa n. 100 000 € vuodessa. Lisäksi kuluihin tulevat lääkärin ja hoitajien toimenpidekustannukset.

Aloitteessa mainitaan hallitusohjelmassa esitetty kokeilu alle 25-vuotiaiden ehkäisystä. Tästä kokeilusta ja siihen liittyvästä rahoituksesta ei ole julkaistua tietoa.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 7.10.2019 vuoden 2020 talousarviokehityksen. Kehityksen taustatietona on nollan prosentin menokasvu pois lukien sairaanhoitopiirin menokasvu, pakolliset palkankorotukset sekä uuden Hulvelan tuetun palveluasumisyksikön perustaminen. Lautakuntien tulee talousarvioehdotuksissaan esittää mahdolliset säästökohteet, jotka pienentävät keskuksen menotasoa lähtöoletuksena olevasta 0 %:n kasvutason negatiiviseksi siten, että säästöohjelman tavoitteet on mahdollista saavuttaa realistisin keinoin.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi budjettiesityksensä vuodelle 2020 16.10.2019. Tiukassa talousraamissa uusia menoeriä ei ollut mahdollista esittää vuoden 2020 budjettiin. Vuoden 2020 sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunnan budjettiesitys ei sisällä määrärahaa alle 25-vuotiaiden ilmaista ehkäisyä varten.

Liitteet 1 Nuorisovaltuuston aloite.pdf

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa nuorisovaltuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen.

Päätös

Leena Rihko esitti, että Raision nuorisovaltuuston aloite maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta alle 25-vuotiaille raisiolaisille hyväksytään. Seppo Kalliotie kannatti Leena Rihkon esitystä.

Koska kokouksessa oli tehty käsittelyn pohjana olevasta sosiaali- ja terveystalvelujen johtajan ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota oli kannatettu, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat sosiaali- ja terveystalvelujen johtajan päätösehdotusta (pohjaesitys), äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Leena Rihkon esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Hurula, Suomi, Kiiski, Koivusalo, Laine, Niemi, Puoskari, Reunanen, Suro, Virko, Vuorenhela, Äikäs) ja kaksi ei-ääntä (Kalliotie, Rihko). Puheenjohtaja totesi, että sosiaali- ja terveystalvelujen johtajan päätösehdotuksesta tuli lautakunnan päätös.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto

